

CRISTIANS DESUNITS

(Resum)

És un tema dolorós, perquè encara que Jesús va resar al Pare perquè els cristians fóssim un, la veritat és que la història del cristianisme és una història de disputes i divisions que han portat a una situació de divisió.

1.- Panoràmica de la situació actual

Tot i que les divisions es van donar des del començament, les grans separacions, però, són les següents:

- Esglésies precalcedonenses, o millor, "antigues esglésies orientals", que es van separar al segle V, quan no van acceptar el Concili de Calcedònia.
- Divisió entre els cristians d'occident, entre ortodoxos i catòlics a l'any 1054.
- Naixement del protestantisme, amb Martin Luter, Joan Calvino i Zwingli al segle XVI.
- Separació entre l'Església d'Anglaterra (anglicans) i l'Església Catòlica, que va passar també al segle XVI.
- A la fi de segle XIX i començaments del segle XX es desenvolupen -sobretot en Amèrica del Nord- una sèrie de moviments religiosos, que de vegades tenen un caràcter sectari.

Podem dir que al llarg de la història hi va haver també intents d'unió, especialment amb els cristians orientals.

Des de finals de segle XIX es comença a sentir amb urgència el deure de treballar per la unitat i es va desenvolupant el moviment ecumènic.

El document catòlic més important sobre ecumenisme va ser el decret "Unitatis redintegratio" del Concili Vaticà II. Posteriorment, Sant Joan Pau II va escriure un altre document d'importància, l'encíclica "Ut unum sint". El Papa Francesc, des del inici del seu pontificat, s'ha compromès amb el diàleg ecumènic, amb el desig de donar-li un nou impuls.

2.- Principis bàsics d'ecumenisme

1.- El primer ha de ser la consciència que **la divisió entre nosaltres és un pecat greu**, que contradiu la voluntat de Crist i és un escàndol per al món. A més, la divisió entre nosaltres resta credibilitat a l'anunci cristià. Jesús va demanar al Pare que tots fóssim un "perquè el món cregui" (Jn 17, 21).

2.- Ens incorporam a l'Església per **la fe i el baptisme**. Nosaltres reconeixem que el baptisme que practiquen les altres esglésies i comunitats cristianes és vàlid, per la qual cosa es pot dir que protestants, ortodoxos i catòlics formam la mateixa església, ja que

hem estat batejats en la mateixa fe. Compartim també l'element fonamental de la fe: la invocació del Déu Tri i la confessió de Jesús com a Senyor i Salvador. Però hi ha molts altres aspectes de la fe que no compartim.

El Concili (LG 14) parla dels que estan "plenament incorporats" al cos de l'Església, perquè comparteixen baptisme i fe i d'aquells que no estan plenament incorporats perquè no professen la fe en la seva totalitat o no guarden comunió amb el successor de Pere (LG 15).

3.- Un altre principi important és que **l'Eucaristia fa l'Església**. Seguint la doctrina de Sant Pau es pot dir que compartir un mateix pa ens fa ser un sol cos (cf. 1Co 10, 17). L'Eucaristia significa i realitza la unitat de l'Església (cf. UR 2). Això té algunes conseqüències:

- La primera és la distinció entre els que segueixen celebrant l'Eucaristia com un sagrament celebrat per un sacerdot o un bisbe i els que la tenen només com un record o memòria del que va passar, que és presidida per un ministre no ordenat. Per això el Concili tracta d'una manera diferenciada a les Esglésies orientals i a les comunitats eclesials separades en occident
- Com l'Eucaristia ens fa ser un mateix cos, la celebració comuna de l'Eucaristia serà la meta del diàleg (cf. UR 4). L'Eucaristia és la meta i no un mitjà de l'ecumenisme.

4.- L'Església convida els cristians a **treballar per la unitat, afavorint l'ecumenisme** (cf. UR 4). Per a això és necessari:

- Eliminar **prejudicis** sobre els altres. S'ha de créixer en el coneixement de l'altre, de la seva doctrina, de la seva espiritualitat i la seva cultura.
- Apreciar els **valors** que els altres tenen. "Tot el que la gràcia de l'Esperit Sant obra en els germans separats pot contribuir també a la nostra edificació" (UR 4).
- Afavorir el diàleg dels experts, per conèixer millor la **doctrina** dels altres i establir consensos. Hem de buscar "expressions comunes d'anunci, de servei i de testimoniatge" (EG 246).
- Respectar la **diversitat** de ritus, de costums, litúrgia i tradicions no va contra la unitat, sinó que l'enriqueix.
- **Cooperar** amb els germans separats en diversos àmbits pràctics: pastoral, promoció de la justícia i la pau, servei als més pobres, projectes culturals.

5.- La millor contribució a l'ecumenisme consisteix en pregar per la unitat i promoure la conversió i la santedat de vida. A això s'anomena **"ecumenisme espiritual"**.

- Es precís pregar per la unitat, seguint el desig del Senyor. El Concili diu que l'oració és "l'ànima de tot el moviment ecumènic" (UR 8). En aquest context

s'inscriu la Setmana de pregària per la unitat i les trobades internacionals de cristians (monestir de Chevetogne, comunitat de Taizé, monestir de Bose, nascut el 1965).

- Al costat d'això, s'ha de treballar per a la renovació de l'Església i la conversió interior. El Concili vincula el treball ecumènic a la conversió comunitària i personal. L'Església ha de purificar-se i renovar-se contínuament. L'Església es renova quan és més fidel a la seva pròpia vocació (cf. UR 6).

3.- Caminar al costat de l'altre

En el camp de l'ecumenisme, el Papa Francesc posa l'accent en la importància de caminar al costat de l'altre. És essencial caminar junts i anar creixent en coneixement mutu, en amistat i en una solidaritat més profunda. Per ell el primer són les relacions humanes, que són la base del diàleg teològic. Escriu en "Evangelii Gaudium": "Hem de recordar sempre que som pelegrins, i peregrinam junts. Per això, es necessari confiar el cor al company de camí sense recels, sense desconfiances, i mirar abans de res allò que cercam: la pau al rostre de l'únic Déu. Confiar-nos a l'altre és una cosa artesanal, la pau és artesanal" (EG 244).

En definitiva, hem de sentir la divisió i alimentar el desig de caminar cap a la comunió plena i visible de l'Església, anhelant assolir aquesta meta, pregant per ella i posant tots els mitjans per aconseguir-la.

CRISTIANOS DESUNIDOS

(Resumen)

Es un tema doloroso, porque aunque Jesús rezó al Padre para que los cristianos fuéramos uno, lo cierto es que la historia del cristianismo es historia de disputas y divisiones que han llevado a una situación de división.

1. Panorámica de la situación actual

Aunque estas divisiones entre los cristianos se dieron desde el comienzo, las grandes separaciones son las siguientes:

- Iglesias precalcedonenses, o mejor, “antiguas iglesias orientales”, que se separaron por no aceptar el Concilio de Calcedonia (435).
- División entre las iglesias de oriente y de occidente, entre ortodoxos y católicos en el año 1054.
- Nacimiento del protestantismo, con Martín Lutero, Juan Calvino y Zwinglio. Siglo XVI.
- Separación entre la Iglesia de Inglaterra y la Iglesia Católica, que ocurrió también en el siglo XVI
- A finales del siglo XIX y comienzos del siglo XX se desarrollan –sobre todo en Norteamérica- una serie de movimientos religiosos, que a veces tienen un carácter sectario.

Hay que decir que a lo largo de la historia hubo también intentos de unión, especialmente con los cristianos orientales.

Desde finales del siglo XIX se comienza a sentir con urgencia el deber de trabajar por la unidad y se va desarrollando el movimiento ecuménico.

El documento católico más importante sobre ecumenismo fue el decreto “Unitatis redintegratio” del Concilio Vaticano II. Posteriormente, San Juan Pablo II escribió otro documento de importancia, la encíclica “Ut unum sint” (25-5-1995). El Papa Francisco, desde el inicio de su pontificado, se ha comprometido con el diálogo ecuménico, con el deseo de darle un nuevo impulso.

2.- Principios básicos de ecumenismo

1.- Lo primero debe ser la conciencia de que **la división entre nosotros es un pecado grave**, que contradice la voluntad de Cristo y es un escándalo para el mundo. Además, la división entre nosotros resta credibilidad al anuncio cristiano.

2.- Nos incorporamos a la Iglesia por **la fe y el bautismo**. Nosotros reconocemos que el bautismo que practican las otras iglesias y comunidades cristianas es válido, por lo que se puede decir que protestantes, ortodoxos y católicos formamos la misma iglesia, pues hemos sido bautizados en la misma fe. Compartimos también el elemento fundamental de la fe: la invocación de Dios Trino y la confesión de Jesús como Señor y Salvador. Pero hay otros muchos aspectos de la fe que no compartimos.

El Concilio (LG 14) habla de los que están “plenamente incorporados” al cuerpo de la Iglesia, porque comparten bautismo y fe y aquellos que no están plenamente incorporados porque no profesan la fe en su totalidad o no guardan comunión con el sucesor de Pedro (LG 15).

3.- Otro principio importante es que la **Eucaristía hace a la Iglesia**: compartir un mismo pan nos hace ser un solo cuerpo (cf. 1 Cor 10, 17). Esto tiene algunas consecuencias:

- La primera es la distinción entre quienes siguen celebrando la Eucaristía como un sacramento realizado por un sacerdote o un obispo y quienes la tienen sólo como un recuerdo o memoria de lo sucedido que es realizada por un ministro no ordenado. Por eso el concilio trata de un modo diferenciado a las Iglesias orientales y a las comunidades eclesiales separadas en occidente.
- Como la Eucaristía nos hace ser un mismo cuerpo, la celebración común de la Eucaristía será la meta del diálogo (cf. UR 4). La Eucaristía es la meta y no un medio del ecumenismo.

4.- La Iglesia invita a los cristianos a **trabajar por la unidad**, favoreciendo el ecumenismo (cf. UR 4). Para ello es necesario:

- Eliminar **prejuicios** sobre los demás. Crecer en el conocimiento del otro, de su doctrina, de su espiritualidad y su cultura.
- Apreciar los **valores** que los otros tienen. “Todo lo que la gracia del Espíritu Santo obra en los hermanos separados puede contribuir también a nuestra edificación” (UR 4).
- Favorecer el diálogo de los expertos, para conocer mejor la **doctrina** de los otros y establecer consensos. Debemos buscar “expresiones comunes de anuncio, de servicio y de testimonio” (EG 246).
- Respetar la **diversidad** de ritos, de costumbres, liturgia y tradiciones, que no va contra la unidad, sino que la enriquece.
- **Cooperar** con los hermanos separados en diversos ámbitos prácticos: pastoral, promoción de la justicia y la paz, servicio a los más pobres, proyectos culturales.

5.- La mejor contribución al ecumenismo consiste en orar por la unidad y promover la conversión y la santidad de vida. A esto se denomina **“ecumenismo espiritual”**.

- Es necesario **orar** por la unidad, siguiendo el deseo del Señor. El Concilio dice que la oración es “el alma de todo el movimiento ecuménico” (UR 8). En este contexto se inscribe la Semana de oración por la unidad y los encuentros internacionales de cristianos.
- Junto a ello, hay que trabajar para la **renovación de la Iglesia y la conversión interior**. El Concilio vincula el trabajo ecuménico a la conversión comunitaria y personal. La Iglesia debe purificarse y renovarse continuamente. La Iglesia se renueva cuando es más fiel a su propia vocación (cf. UR 6).

3.- Caminar junto al otro

En el campo del ecumenismo, el Papa Francisco pone el acento en la importancia de caminar junto al otro. Es esencial caminar juntos e ir creciendo en conocimiento mutuo, en amistad y en una solidaridad más profunda. Para él lo primero son las relaciones humanas, que son la base del diálogo teológico. Escribe en “Evangelii Gaudium”: “Tenemos que recordar siempre que somos peregrinos, y peregrinamos juntos. Para eso, hay que confiar el corazón al compañero de camino sin recelos, sin desconfianzas, y mirar ante todo lo que buscamos: la paz en el rostro del único Dios. Confiarse al otro es algo artesanal, la paz es artesanal” (EG 244).

En definitiva, hemos de sentir la división y alimentar el deseo de caminar a la comunión plena y visible de la Iglesia, ansiando alcanzar esta meta, orando por ella y poniendo todos los medios para alcanzarla.